

KMETSKI LIST

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni uranilnici št. 14.194.

Rešitev našega gospodarstva je:

Zdravo zadružništvo

Zadružništvo je tista gospodarska oblika, ki jo ima naše kmetstvo venomer v svojem programu. Kako globoko, iskreno in stvarno pojmuje slovenski kmetje zadružno misel in poslanstvo, je vidno iz govora, ki ga je imel pri debati o novem zadružnem zakonu v senatu dne 22. julija letošnjega leta naš senator min. Ivan Pucelj, ki je med drugim izvajal:

— Gospodje senatorji, sodeloval sem v posebnem odboru senata za proučevanje predloga Zakona o gospodarskih zadrugah. Poročilo odbora je prečital tu poročevalec g. Miloš Cukavac. Obvestil vas je, da ni poročila večine niti manjšine, ampak skupno poročilo, pri katerem sta se zedinili desnica in levica senata.

Slišali ste, gospodje, poročila odbora in videli, da vsebuje neke ugotovitve glede nejasnosti, nasprotstev itd. tega zakona, tako da bi senat moral zahtevati nekatere spremembe. To pomeni, da bi bilo predlog treba vrniti skupščini s pripombami in zahtevami senata. Mi v odboru nismo stavili takega predloga samo zato, ker bi bilo mogoče, da se sprejem tega zakona spet odgodi na nedoločen čas, ako bi senat tako postopal. Jaz sam kot star zadrugar imam mnogo interesa, da se ta zakon sprejme čim prej, pa četudi ne bi bil popoln, kakor je v resnici primer s tem predlogom.

Ne politike v zadrug

— To moje stališče je logična posledica mojega načelnega gledanja na zadružništvo in na delovanje aktivnih politikov v zadružnem gibanju.

Jaz sam bi bil lahko predsednik kake zadružne zveze. Toda odločno sem nasproten temu, da bi izrazil politiki zavzemali vodilna mesta v zadružnih zvezah, ker s tem mešajo zadružništvo s politiko in politiko z zadružništvom, iz česar lahko nastanejo za zadružništvo same slabe in škodljive posledice.

Slaba razdolžitve

Potem je v svojih izjavah prešel senator Pucelj na vprašanje kmetjskih dolgov: O tem je govoril nekako takole:

— Naj vam na nekem drugem primeru dokazem, kako je taka ambicija škodljiva za zadružništvo. Ta primer je Uredba o razdolžitvi kmetov. Način, kakor je bilo pred nedavnim časom rešeno to vprašanje, ima za posledico, da so v prvi vrsti uničene kreditne zadrug. Tako je vsaj pri nas v Sloveniji. In tako brez dobrega, zdravega in trdnega kreditnega zadružništva ni mogoče niti trdnih produktivnih konzumnih niti drugih zadrug. To pomeni, da je taka rešitev, vsaj v dravski banovini, kjer so mi razmere najbolj znanee, ubila plod in napore

treh rodov, uspehe 60letnega dela vseh idealnih in požrtvovalnih slovenskih javnih zadružnih delavcev.

Dve in pol milijardi mrtvega denarja

— Gospodje, v proračunski debati sem ugotovil, da imajo slovenske kreditne zadrug eno milijardo 411 milijonov din vlog. To je velikanski kapital, zlasti če upoštevamo, da med vlagatelji ni nobenega kapitalista, ampak da so to samo prihranki malih, skromnih in silno siromašnih varčevalcev. To so zlasti moški in ženski posli, stare kmetjske mamice, ki so si jajce za jajcem pritrgovale od ust ter jih prodajale, drobiž pa so nosile v kreditne zadrug, da bi ga imele za temne dni. Največ je tu vlog po 2, 3 in 4 tisoč dinarjev, manj pa 10 do 15 tisoč dinarjev in mogoče prav malo po 20 do 30 tisoč dinarjev, ki jih je vložil varčen kmet, ko je prodal gozd, vino in v dobrih letih tudi kaj sadja, hmelja, par volov itd., da bi imel kaj pri rokah v času, ko mu odrastejo otroci in da bi s tem mogel preskrbeti zlasti svoje hčere. Ta veliki kapital je v celoti zamrznjen. Razen tega zneska je še po raznih bankah, regulativnih hranilnicah in drugih denarnih zavodih (ki niso osnovani na zadružni podlagi) okrog 900 milijonov dinarjev vlog. Ves ta znesek je že dolgo časa stalno zamrznjen brez vsake nade, da bi ga bilo mogoče v doglednem času oživiti. Mi zadružniki iz dravske banovine smo mislili, da bo vlada najbolj ugodno rešila vpravo to vprašanje. — Ko pa smo v zadružništvu naleteli tako slabo z reševanjem kmetjskih dolgov, smo morali z nekim nezaupanjem vzeti v roke tudi predlog o gospodarskih zadrugah.

V nadaljnjem je senator I. Pucelj naglašal, da med nami ni nikogar, ki bi mu bilo treba dokazovati veliko važnost zadružništva za naš narod.

Zadružništvo preprečuje anarhijo

— Zadružništvo ne proizvaja za trg — za dobiček, ampak za kritje potreb združenih konzumentov. V zadružništvu konzum postane regulator (urejevalec) vsake gospodarske delavnosti. Posledica je preprečevanje anarhije, ki danes vlada v proizvodnji in razdelitvi dobrin. Samo en primer. Citali smo v časnikih, da mečejo v morje velikanske množine kave, da s kavo kurijo lokomotive, da sežigajo velikanske množine pšenice (v Kaliforniji) in bombaža. To uničevanje pridelkov opravičujejo s potrebo, da se tem produktom obdrži čim višja cena, da bi tako proizvajalec dobil pošteno odškodnino za svoje delo in napor.

— Ali nas more tako pojasnilo zadovoljiti? Ne! Kajti mi na drugi strani vidimo lačne — ki bi jim pšenica prišla prav, nage — ki bi jim bil bombaž zelo potreben, poleg tega pa nam je po razmerah na naši vasi vsem znano, da bi lahko porabili precej več kave kakor je danes porabijo. Mi zadružniki verujemo in smo prepričani, da je to neskladnost mogoče premagati samo z zadružništvom.

Narodno-državni pomen zadružništva

— Poleg te velikanske važnosti zadružništva v socialno-gospodarskem oziru, ima za našo državo še poseben narodno-državni poudarek. Mi smo, tako rekoč do včeraj, bili politično podjarmljeni. Politično smo se osvobodili, naše gospodarstvo pa je še odvisno od tujega kapitala. Ta kapital se je pri nas tako razpasel, da žali naša najsvetejša čustva. Glejte primer!

Poznam podjetje, ki mu je naša država pravi Eldorado (obljubljena dežela ali po domače rečeno molzna krava — Op. ur.), ki pa zahteva, da mu mi Jugoslovani plačujemo njegove proizvode v — tuji valuti. Noče sprejemati dinarjev. To so — Borski rudniki!

Mi smo država malih, gospodarsko šibkih ljudi, zemlja, ki ji primanjkuje kapitala, in iz položaja, v katerem se danes nahajamo, se moremo rešiti samo z gospodarskim organiziranjem vsega naroda. Za tako organizacijo je zadružna oblika nenavadno prikladna. Z združevanjem gospodarsko šibkejših v različne zadrug, teh pa v zveze in centralne zadružne organizacije, dosega zadružništvo tako moč, da se z uspehom lahko bori s karteli, trusti in drugimi silnimi pojavi kapitala. V tem je velikanski gospodarski, socialni in moralni pomen zadružnega gibanja. V tem tiči tudi njegova posebna privlačnost za naše kraje, ki jih čaka velika borba za gospodarsko neodvisnost. Kdo tako gleda na zadružništvo, bo brezpogojno prišel do trditve, da je dolžnost vseh odgovornih činiteljev, posvečati zadružništvu ob vsaki priliki prav posebno pozornost.

Razvoju zadružnega gibanja so se pri nas stavile razne ovire na pot. Med njimi zavzema viden prostor dejstvo, da zadružništvo živi pri nas pod 18 raznimi zakoni in pravilniki. Zenočenje zadružne zakonodaje se nam je torej nujno pokazala kot velepomembna potreba. To zenočenje prihaja s tem zakonom, prihaja kasno, a kar je treba še bolj obžalovati: to zenočenje nas ne more popolnoma zadovoljiti.

Demokracija zadružništva

Zadružništvo v svojem bistvu sloni na najširši demokratiški podlagi. Neizbežen ukaz zadružnega gibanja je, da interjenera na vsakem

področju, v vsakem kotičku življenja, kjerkoli se za to v danih razmerah pokaže potreba. To pa je silno težavno videti v naprej. Nemogoče je prerokovati, kdaj, kje in v kakšni obliki bo vse morale zadrugištvu prevzeti dele v svoje roke. Iz tega izhaja, da prirodi zadrugištva samo

okvirni zakon

popolnoma ustreza. Ta naj bi urejeval samo temeljna, načelna vprašanja, tehnična vprašanja; oblike organizacije in podobno bi bilo treba prepuščati zadrugištvu, da oni to rešujejo in urejujejo po življenjskih potrebah. Načrt ne uvaža te zahteve in to je njegova bistvena napaka, iz katere izvirajo druge večje in manjše napake, ki utegnejo postati resna ovira za tak razvoj zadrugištva, kakor ga narekuje položaj na-

šega gospodarstva in kakor si ga žele in zahtevajo zadrugišniki sami. Da bi se take posledice preprečile, smo se v odboru zedinili v tem smislu — in na to je pristal tudi k. kmetijski minister — da je za pravilno ožitvorjenje in pravilno uporabo tega zakona potrebno obširnejše pojasnilo pristojnega ministra. Zame obstoji vprašanje, če bodo tako pojasnilo upoštevala pristojna sodišča. V naprej povem, da ni izključeno, da ne bi sodišča v dejanskih primerih zavzela vprav nasprotnega stališča.

V nadaljevanju svojega tehtnega govora, ki so ga poslušali vsi prisotni z veliko pazljivostjo, je min. Pucelj podrobno naštel in ocenil glavne napake novega zakona. Zaradi načelne važnosti teh izvajanj jih bomo v našem listu objavili v posebnem članku.

Iz jarma v jarem

Beseda revolucija je danes tako pogosta in veskdanja, da se nam ne zdi prav nič več ne navadnega. Zato bo zanimivo slišati o revoluciji nekaj misli, ki jih je nanizal v svoji knjigi »Zbogom, revolucija!« angleški sociolog Everett. D. Martin. Tako-le piše v poglavju:

O revolucijah ne govore resnice

»Vse poljudne revolucionarne ideje so fikcije (utvare), zgrajene v korist strankarskih interesov. Zgodbe, ki jih pripovedujejo o nekdanjih revolucijah, se izoblikujejo po tem, kako je gibanje bilo uspešno ali ponesrečeno. Kadar koli je kakšno gibanje propadlo, je bilo že obsojeno. Rekli so, da je bilo samo upor, puntarija, a njegovi voditelji da so izdajalci in sovražniki socialnega reda in splošnega premoženja.

Kjer pa se je punt posrečil, proglase njegove voditelje za rodoljube in junake. V zgodovini pomeni tako gibanje novo razdobje, pomeni trenutek slavnega osvobođenja množic in zmago pravice in pravičnosti nad nasiljem in korupcijo. Revolucionarne ideje torej niso nič drugega kakor opravičilo za nasilen prevzem državne moči in za uporabljanje brutalnih (nasilnih) sredstev pri izvrševanju oblasti.

Potomeci takih dob morajo biti prepričani, da je bilo nasilje neizogibno in uporabljeno z razumom. Da so bili nagibi revolucionarnega gibanja v najvišjem pomenu besede moralni in da so oni, ki jih je uničila »pravična jeza narodov« bili poosebljenje najrazličnejše pokvarjenosti in so zato zaslužili svojo usodo. Tako to danes verujejo narodni socialisti v Nemčiji, tako komunisti v Rusiji in fašisti v Italiji, to so verovali pristaši Dantona in Robespiera (v francoski revoluciji), a to verovali tudi nasledniki protestantske reformacije. Velja namreč pravilo, da bodočnosti ostane ohranjeno samo pripovedovanje ene strani (namreč tiste, ki v revoluciji zmaga).

To izkrivljenje zgodovine ima več razlogov. Revolucionarna množica je, kakor vsaka množica sploh, žrtev svojih fiksnih idej (miselnih utvar) in misli o sebi, da je nezmotljiva. Najmanjši sum ali kritiko že smatra za nelojalnost. Vsaka revolucija je državljanska vojna, katere cilj in namen je, da podjarmi in uniči nasprotni tabor ali tabore. Nihče ne sme ostati živ, kdor bi lahko govoril resnico o premaganem taboru. Tisti, ki vodijo revolucijo, so sami kakor zamaknjeni in verujejo o sebi, da so le orodje usode. To njihovo pojmovanje preide nato v revolucionarno tradicijo.

V revolucijah zaradi tega seveda srečujemo pogosto mnogo junaštva in vdanosti do smrti. Vendar pa ljudje pozabljajo, da je dovolj take junaške vdanosti na obeh straneh in da se na obeh straneh tudi pojavlja vse polno zmeščenosti, budalosti, pohlepa in lakomnosti. Iz daljave gledajo ljudje na revolucijo kakor na mehakke moralne križarske vojne, v katerih je pravica samo na eni strani. Iz daljave opisujejo

vsako revolucijo kot zmago svobode, pravice in človečnosti nad temnimi silami.

Tudi v revolucijah v resnici ne deluje množica, ampak prav za prav le poedinci. Ves kulturni napredek, do katerega smo prišli, ni delo revolucionarnih množic, ampak plod kulturno produktivnih posameznikov, izumiteljev, umetnikov, učenjakov in filozofov. Potrebne so temeljite spremembe v naših političnih in gospodarskih ustanovah, toda teh sprememb ni mogoče doseči z revolucijo. Uresničiti jih je mogoče le premišljeno, izvedejo pa jih lahko le pristojni

V boj proti strupenim trosom

Okorna je kmetška roka, a zlasti je trda sedaj sredi največjega dela. Kljub temu pa se le prepogosto v vsem našem življenju pojavljajo vtisi, ki se jih ne da, a tudi ne sme zamolčati.

Kdo drugi — če ne kmet — ima največ prilike stalno opazovati in okušati kako trda je v življenju za vsako zrnje, koliko truda in znoja je treba vložiti v vsako pergišče sočnega zelenja in koliko stroškov in samozatajevanja zahteva vsak kilogram žlahtnega sadja!

Ko pa po težkem in dolgem čakanju končno vendar pride trenutek in kmetovalec sme upati, da za vse te žrtve prejme vsaj delno zadoščenje — tedaj šele napoči največja razočaranje. Tedaj kmet šele občuti kako sramotno mu drugi ocenjujejo njegovo delo (ki po tej oceni prav za prav niti nič vredno ni). Če kmet pomisli, da le prepogosto samo prekupee »zaslužki« več, ko je dal blago samo iz rok v roke, mora revež ugotoviti, da v primeri z njim sam niti dostave nima plačane — kaj šele pripravljalne stroške!

Pa tudi iz drugih razlogov se more kmetovalec le prečesto prepričati, da ostali svet niti pojma nima o njegovih pridelovalnih okoliščinah. Medtem ko si sam — takoj ko mu sadež ozeleni — niti stopiti ne upa na njivo, travnik ali vrt, mu drugi križem kračem hodijo in vozijo, postopajo kakor športniki mu povaljajo travo in žito, izletniki pa mu že zeleno sadje ogulijo z dreves, če mu že tudi dreves samih ne polomijo ali celo izrujejo...

Zakaj bi se hudoval nad onimi, ki niti prilike nimajo od blizu opazovati napornega prizadevanja kmetovalca, da iztisne čim več iz zemlje — ko pa tega nočejo vedeti niti njegovi sosede, prijatelji in znanci. Saj sosedova roka tako sama od sebe seže v njegovo parcelo, njegova živina kar tišči preko meje in njegov plug tako rad zaide v mejo — pa čeprav mu brani pol centa težak mejnik! Tudi sosedovi otroci imajo tako čuden okus, da se jim zdi tvoje sadje vse sladkejše kot domače. Ko so ga pa končno le siti, jim je tudi za lučanje tvoj sadež prikladnejši kot njihov. In če si prijatelj od svojega prijatelja izposodi denar, živež, orodje itd. Kako lahko pozabi vrnil! Pa tudi če te slučajno obišče znanec, a te prav tako slučajno ni doma, bi vendar ne bilo junaško, če se tak obiskovalec ne bi prišel

posamezniki, nikdar pa ne poulične množice. Dvomim, da bi bila sploh kako globlje vprašanje v zgodovini rešila revolucija. Prepričan pa sem, da bi bilo vsako revolucijo lahko preprečiti, ako bi vlada pravočasno doumela revolucionarno napetost in izdala nato pametne ukrepe.

Revolucija izbruhne, kadar kak tabor z nasiljem poskuša prevzeti državno oblast. Revolucija prevzema oblast brez soglasja onih, katerim hoče vladati. Čisto navadna utvara je torej trditev, da je revolucija upor vsega naroda proti vladajoči brezpravnosti. Nikdar se še ni uprl ves narod niti ne njegova resnična večina. Revolucije vedno začenejajo obupane manjšine, ki o sebi trdijo, da so narod, ali da delajo v interesu naroda. Rezultat vsake revolucije pa je za narod vedno isti: iz starega tiranstva pade v novo. Svoboda je mogoča samo tam, kjer se tisti, ki so na oblasti, morajo pokoravati zakonom. Revolucionarsko sodišče pa samo po sebi odreja zakone in je zato vedno — sovražnik resnične svobode.

Tako torej angleški sociolog. Dasi se v podrobnostih ne moremo do kraja popolnoma strinjati z njim (položaj zasužnjenih malih narodov je možu očitno nepoznan!), so njegova trezna izvajanja vendar vredna vse pozornosti in uvaževanja. V glavnem se strinjajo tudi z onim delom kmetškega programa, po katerem hočemo doseči izboljšanje in napredek s pomočjo pametno pripravljenega in smotrno urejanega razvoja (evolucije), ne pa z upori in prelivanjem krvi, v kateri se more do obupati kopati vsak narod v — revoluciji.

bliže smukati okoli tvoje ženke. Če imaš pa šele zaročenko ali celo ljubico, potem je vendar ob sebi razumljivo, da moraš neko temno noč — če slučajno ni prilike pri belem dnevu — prejeti vsaj krst s kamenjem izza plota, če te že ne požgečka oster nož med rebra ali te na to ne opozori krepak kol po trdi butici...

In če so vsi ti čedni predstavniki in nosilci visoko razvite morale navsezadnje še člani kake vsekakor dostojne družine, potem vendar niti podvomiti ne smeš v njihovo vzorno življenje.

Tako bi se človek šalil v nedogled, če bi ga pri tem življenje neprenehoma ne opozarjalo, da je zadeva vendar tako resna, da ji je potrebno posvetiti vso brigo! Kam pa bi vendar prišli, če bi vso stvar prepustili razvoju časa? Saj bi končno v borbi vsakdo segel po enakem orožju in bi nepoštenjaka krotil z nepoštenjem!

Zato je skrajni čas, da vsi pričnemo neizprosno boj proti nepoštenju, neznačajnosti in izkoriščanju. Vsakega kršilca resničnih moralnih načel brezpogojno razkrinkajmo in ga onemogočimo v vsem javnem delovanju — pa naj bo že v raztrganih cunjah, v fraku ali v slovesni črnini!

Samo z brezobzirnim bojem proti vsem lepo pobarvanim strupenim trosom, ki najbolj ogrožajo resnična moralna načela, bomo premagali vso grdobijsko sodobnega sveta in samo v tem slučaju smemo upati, da se otresemo vseh izkoriščevalcev, ki so glavni vzrok današnjega težkega položaja, kakor ga preživlja delovni človek — zlasti pa naš kmetovalec!

Na dajmo se torej varati preračunanim frazam, da je današnja gospodarska kriza nekaj povsem neizbežnega, proti čemur smo brez vsake moči — pač pa je današnje stanje le posledica propadajoče morale! Odstranimo vzrok in bolezen bo premagana! Uničimo bacile — pa bomo ozdraveli!

Tine.

Konjske tekme na zgodovinskem Krškem polju

se bodo vršile letos v nedeljo dne 22. avgusta popoldne. Dirke bodo združene, kakor vsako leto, z veliko že tradicionalno kmetško zabavo.

Doma in drugod

Konkordat

V ponedeljek preteklega tedna se je pričela načelna razprava o konkordatu, to je o mednarodni pogodbi med Jugoslavijo in Vatikanom.

S tem konkordatom se urejajo v glavnem samo gospodarska in organizacijska vprašanja rimokatoliške cerkve (duhovščine) v Jugoslaviji. Vera kot taka, verske resnice, verski obredi in njih izvrševanje se s konkordatom ne urejajo, ker je svoboda vere in izvrševanje verskih obredov ustavno zajamčena.

Konkordat ureja torej v glavnem denarne obveze države napram rimokatoliški cerkvi, pravico pridobivanja premoženja in večno nedotakljivost tega in takega cerkvenega in samostanskega premoženja zlasti posestva.

V drugi vrsti se s konkordatom urejajo organizacijska vprašanja rimokatoliške cerkve v Jugoslaviji, razmejitve škofij, njihove pravice in sodstvo nad rimokatoliško duhovščino.

Z vero kot tako konkordat torej nima nič opravka. Kdor tega ne prizna ali kakorkoli zavija, ni pravi kristjan in ima z vero vse druge namene, kot pa jih je Kristus določil svoji cerkvi.

Načelna debata je trajala od ponedeljka do petka preteklega tedna. Prijavljenih je bilo okrog 50 govornikov. V glavnem iz skupščinske opozicije, vmes so se pa tu in tam javljali govorniki iz kluba JRZ, ki so poskušali pobijati različne opozicijskih narodnih poslancev zoper sprejetje predloženega načrta konkordata.

Ze za časa razprave se je oddvojila večja skupina poslancev iz kluba JRZ in izjavila, da bo glasovala zoper konkordat. Eden izmed teh je bil tudi g. dr. Voja Janjić, ki je govoril kot poslednji opozicijski govornik.

G. dr. Voja Janjić je med drugim omenil v svojem govoru, da se je obrnila na vse narodne poslance rimska škofija v Dalmaciji z vsemi župniki in škofom na čelu ter jih s posebno spomenico naprosila, da naj se konkordat ne sprejme, ker se z njim ukinja nad 900 let stara rimokatoliška ninska škofija in spaja s šibeniško. Ravno tako so se obrnili na narodno skupščino vsi frančiškani iz Bosne s prošnjo, da naj se konkordat ne sprejme, ker je obstoj tega čez 700 let starega redu s konkordatom ogrožen.

S posebnim pismom pa se je obrnil na senatorje katoliški duhovnik in senator gospod don Franjo Ivanišević in jih rotil, da naj glasujejo zoper konkordat, ki praktično onemogočava uporabo glagolice in staroslovenščine v onih rimokatoliških župnijah, ki so si to pravico s težkimi borbami priborile in skozi stoletja in stoletja vse do dandanes ohranile.

V zadnjih petdesetih letih je bil največji pobornik glagolice, to je one pisave, s katero sta sv. Ciril in Metod prevajala in pisala svete knjige v staroslovenščini in z njihovo pomočjo spreobračala paganske Slované v krščanstvo.

Narodni poslanec g. dr. Voja Janjić je omenil v svojem govoru tudi neljube dogodke, ki so se pripetili v ponedeljek zvečer pred Saborno cerkvijo v Beogradu.

V cerkvi so se vršile molitve za zdravje na smrt bolnega poglavarja srbske pravoslavne cerkve Nj. Sv. patriarha Varnave. Po končani molitvi je vernikom sporočil eden izmed duhovnikov, da je procesija po beograjskih ulicah prepovedana. Verniki so pa kljub temu hoteli s procesijo iti do cerkve Sv. Save. Duhovščina se je vernikom pridružila. Zaradi prepovedi pa procesije policijska oblast ni dovolila.

Šabački škof g. Simeon je bil ranjen, a več udarcev je dobil tudi med drugimi nar. posl. g. dr. Voja Janjić.

Notranje ministrstvo je povodom teh dogodkov izdalo posebno poročilo, v katerem opisuje potek dogodkov.

V petek ob šesti uri se je vršilo glasovanje ob največji pozornosti in napetosti cele narodne skupščine.

Glasovalo je za konkordat 167 narodnih poslancev in 129 proti.

Takoj po glasovanju je bila skupščina odgodena in bo sklicana k prihodnji seji pismenim potom.

Tudi senat je bil odgoden in bo razpravljal o konkordatu šele kasneje.

Izključilve

Klub jugoslovanskih narodnih poslancev, ki mu predseduje g. dr. Janko Baričević, je po glasovanju o konkordatu izključil iz svojih vrst g. dr. Antona Novačana.

Narodni delovni klub

je izključil iz svojega članstva nar. poslance g. Joco Georgijevića in Joahima Kunjašića zaradi zadržanja pri glasovanju. Iz kluba je izstopil tudi g. dr. Ivan Lovrenčić, ker se ni pokoraval sklepu kluba glede glasovanja o konkordatu.

JRZ

klub narodnih poslancev je izključil vse one svoje člane, ki so se že preje izdvojili in sklenili drugače glasovati pri konkordatu, kot je odločil klub. Teh poslancev je devetnajst in so v narodni skupščini ustanovili svoj klub.

Vzdržali

so se in niso glasovali pri konkordatu slovenski narodni poslanci gg. dr. Lovrenčić, Fran Zupančič in dr. Anton Novačan.

Kako so glasovali

o konkordatu narodni poslanci, ki pripadajo po veri rimokatoliški cerkvi? Od 54 narodnih poslancev katolikov jih je glasovalo 30 proti in 24 za konkordat. Od poslancev muslimanske vere pa jih je glasovalo 6 proti in 5 za.

Kmetijska zbornica

za dravsko banovino se je sestala na prvo sejo v ponedeljek 26. t. m. v Ljubljani. Izvolili so začasno predsedstvo. Člane kmetijske zbornice je pozdravil tudi gospod ban in rekel med drugim: »svobodna kmečka volja vas je, gospodje svetniki, poslala semkaj, da to delo pričnete. Zavedajte se, da vaše naloge niso lahke. Lahke zlasti ne zaradi tega, ker si morda kmečki stan, ki vas je izvolil za svoje zastopnike, hitreje obeta od kmetijske zbornice uspehov, kakor vam jih bo mogoče pri najzvestejšem delu doseči!«

Po volitvah začasnega predsedstva je bila prva seja zaključena.

Zagrebska kmetijska zbornica

je bila tudi sklicana na prvo sejo. Svetniki kmetijske zbornice so sklenili, da ne bodo izvrševali svojega dela, kakor ga predpisuje uredba o kmetijskih zbornicah. Po tem sklepu se je kmetijska zbornica za savsko banovino razšla.

Smrt patriarha Varnave

Srbsko pravoslavno cerkev je zadel dne 24. t. m. hud udarec. Po dolgi bolezni in po dvodnevni agoniji je opolnoči umrl Nj. Sv. patriarh Varnava v 57. letu svoje starosti in v 8. letu svojega vladanja.

Kakor smo v našem listu poročali, je bil patriarh že nekaj časa bolan. Pojavilo se je neko notranje neugodje v prebavnih organih. Domači in tuji zdravniki so skušali visokemu cerkvenemu poglavarju rešiti življenje. Usoda pa je odločila drugače. Tri dni pred smrtjo se je bolnikovo stanje nenadoma usodno poslabšalo. V dihalih so se pojavili zapleti v obliki hirostatične pljučnice na obeh straneh, tako da ja začelo srce močno popuščati. Temperatura je poskočila na 39,2, bilje žile na 139, dihanje pa na 32. Bolnik se je onesvestil. Agonija je trajala dva dni in danes ponoči se je poglavar pravoslavne cerkve preselil v večno življenje.

Patriarh Varnava, ki je odšel v večnost v tako resnih in usodnih dneh, ko je bil najbolj potreben cerkvi in domovini, se je rodil dne 19. avgusta 1880 v Plevlju, v nekdanjem Sandžaku. Osnovno šolo je obiskoval v Plevlju, srednjo in bogoslovno pa v Prizrenu, koder je l. 1900 odšel na duhovno akademijo v Petrograd, ki jo je l. 1900. končal kot »kandidat bogoslovja«. Od l. 1905. do 1910. je bil svecenik grškega poslaništva v Carigradu, 18. marca istega leta ga je sv. sinod carigradske patriarhije izvolil za episkopa véleško-debarske eparhije. Posvečen je bil 10. aprila 1910, a 17. novembra 1920 je bil izvoljen za skopskega metropolita.

Pokojni patriarh je bil vzor nacionalnega svečenika, ki je bil vedno v službi naroda, mož širokega obzorja, plemenitega značaja, odločen v dejanjih, v verskih zadevah pa skrajno takten, zlasti kadar je šlo za ureditev delikatnih vprašanj v medverskih odnosih. Tega odličnega svečenika smo visoko cenili in čislali tudi Slovenci, saj nas je počastil s svojim obiskom o priliki polaganja temeljnih kamnov pravoslavnih cerkev v Celju in Ljubljani l. 1932.

Kdor je slišal govor patriarha Varnave v Ljubljani, ta se je lahko sam prepričal o iskrenem, globokem krščanstvu in o plamteči ljubezni do domovine, ki je žarela v srcu velikega pokojnika. Skoraj bi človek dejal, da smo zavidali bratom pravoslavne vere, da načeluje njihovi cerkvi tako krščansko plemenit, kremenit in širokogruden človek. Njegove besede so tedaj z enako prepričevalnostjo segle v srca vsem poslušalcem brez razlike veroizpovedi.

Tragika je hujša, ker ga je smrt iztrgala iz naše srede prav v trenotku, ko je zastavil, kakor smo rekli, svojo tehtno besedo za zaščito državnih in nacionalnih interesov. Pogreb pokojnika bo v četrtek v Beogradu, kjer bo v savski cerkvi snival svoj večni sen.

Slava spominu velikega cerkvenega poglavarja in vzornega Jugoslavan!

Odkritje spomenika bratom Radičem v Trebarjevem

V nedeljo dne 25. t. m. se je zbralo v Trebarjevem pri Sisku, rojstni vasi dveh duhovnih velikanov Antona in Stefana Radiča, nad 70.000 kmetov in kmetic z nad 1000 prapori, da počaste spomin na svoja velika učitelja in ideologa, ki sta dala za kmetstvo misel in za človečansko pravičnost svoje življenje. Spomenik, ki je lepa umetnina brona v nadnaravni velikosti, je odkril sam voditelj hrvatskega naroda predsednik dr. Vladko Maček z besedami: »V večni spomin vsemu hrvatskemu narodu in v večno slavo Betlehema hrvatske misli Trebarjeva odkrivam ta spomenik dveh velikanov, največjih, kar jih je rodila hrvatska mati.«

Po svečanem odkritju spomenika, se je vršilo na prostem ogromno kmetstvo zborovanje, na katerem je prvi govoril od petdeset-tisoč broječe množice prisrčno pozdravljen vodja dr. Vladko Maček, za njim so govorili profesor Jelašić, dr. Pernar, Sava Kosanović, dr. Scholl, gospa Janković (v imenu hrvatskih izseljencev v Ameriki) in nešteto drugih govornikov. Vsi govorniki so slavili ogromne zasluge ideologa Antona in politika Stefana, katera veljata danes za prava hrvatska mučenika in svetnika.

Od Slovencev je govoril na dr. Mačkovi listi izvoljeni narodni poslanec dr. Dobovišek. Zvezo slovenskih kmetov pa je zastopal urednik Kmetijskega lista g. Janko Vičič. Vsa slavnost se je izvršila na najbolj svečan način, brez najmanjšega incidenta z geslom: »Vera v boga in kmetova sloga!«

Dr. Jože Štular umrl

Dne 21. julija je sprejela zemlja v svoje naročje ob cerkvi na Jezerskem nad Kranjem izmučeno truplo pokojnega sodnika v Ljubljani in bivšega starešine radovljanskega sodišča dr. Jože Štularja.

Pokojni se je rodil pred 50 leti v preprosti kmetijski hiši v Dupljah pri Kranju, nekako pred 17 leti je prišel v Radovljico in vršil tam težak posel sodnika sreskega sodišča in postal nazadnje tudi starešina radovljanskega sodišča.

Dejstvo je, da svetnik Jože ni bil samo svetnik v ozkih prostorih svoje pisarne, marveč bil je dober svetovalec povsod. Kdor je imel kakšne težave, vsak ga je smel vprašati po njegovem mnenju, kjerkoli ga je dobil. Bil je pravnik, v resnici pravično živeč za svoj narod.

Njegovi nasveti so bili vedno brez olepšavanja in brez hinavščine, ki je ni poznal. Le vsled tega si je sem in tam pridobil kakšnega »prijatelja«, ki je rovaril za njegovim hrbtom proti njemu. Komaj pa je pokojni zatisnil oči,

so tudi ti potrdili, da je bil eden najodličnejših pravnikov.

Ker ni nikjer prikrival, da je sin kmetijske matere, rojen v kmetijski hiši, so se pričele zbirati intrige proti njemu. Dasi je prve še prenesel, so bile druge zanj nevzdržne, ko je iz starešine radovljanskega sodišča postal sodnik v Ljubljani. To je večkrat poudaril svojim prijateljem. Od tega časa je vidno pešal. Od dneva v dan hujše je postajalo tako da je 19. julija duševno popolnoma izčrpan — omahnil v gorskem letovišču na Jezerskem, kjer je iskal svežega zraka tako utrujenemu živčevju in — umrl.

Njegov pogreb, 21. julija, pa je pokazal, da je umrl velik človek. Sedaj spi na najlepšem kraju tik vrat Jezerske cerkve in čaka, kdaj se bodo zemljani toliko umirili, da bo človek človeka spoštoval po njegovem delu, ne pa slučajno po kakšnem minljivem pokrivalu, četudi ga je dala kresna noč.

Zato ti, svetnik in prijatelj, naš dragi Jože, želimo vsi, ki smo poznali Tvoja dobra

dela že v življenju, mirnega počitka v lepi jezerski višini, Tvoji družini pa velja naše toplo, iskreno sočutje!

Važno za kmetijske dolžnike

V zvezi z uporabo čl. 36 uredbe o likvidaciji kmetijskih dolgov ter pravilnika o zamenjavi zadolžnic z novimi obligacijami in glede na vprašanja nekaterih dolžnikov, kaj ima dolžnik podvzeti za plačilo svojega dolga zasebnemu upniku, kadar ta sam ničesar ne podvzame za povračilo terjatev, se objavlja prizadetim, da ima dolžnik, v kolikor zasebni upnik ne pokrene postopka v smislu pravilnika za zamenjavo zadolžnic z novimi obligacijami pravico zahtevati, naj pokrene ta postopek sodišče, ker v nasprotnem primeru dolžnikom ne bi bilo mogoče plačati dolga svojim upnikom v rokih, ki jih je predpisala uredba, preden se z novo obligacijo ne določi nov iznos dolga.

Kaj se godi po svetu

Medtem ko so na Daljnem vzhodu izbruhnile nove nevarnosti, v Evropi še vedno ni rešeno zamotano

Špansko vprašanje

in je videti, da so v tem krvavem kotlu odrekla vsa sredstva sodobne diplomacije.

Politika nevmešavanja v španske notranje zadeve, ki ima zunanji izraz v tako zvanem londonskem nevtralnostnem odboru, je zaradi neiskrenosti vodilnih prizadetih držav doživela temeljit polom in se menda diplomatije sami ne spoznajo več iz številnih vozlov na mreži, ki so jo spletili.

Nemčija in Italija od vsega početka kljub svoji uradni nepristranosti vztrajno podpira generala Franca, Rusija in Francija sta na strani zakonite španske vlade, Anglija pa kljub donečim izjavam svojih vodilnih državnih igralcev dvorezno vlogo. Po eni strani priznava zakonitost madridske vlade, ki sedaj biva v Valenciji, po drugi pa se pogaja z generalom Francem, mu dovoljuje posojila in sploh ravna tako, da bi bilo na obe strani prav. Če zmagajo v Španiji rdeči, bi rada veljala za njihovo zaščitnico, če se posreči uspeh belim (Francu), bo Anglija hotela imeti to zaslugo in koristi iz nje zase.

Medtem v Španiji dalje teče kri in se na vseh bojiščih bijejo ljuti boji, države pa, ki toliko govore o miru in nevtralnosti, vneto pleto niti, ki naj Španiji brez ozira na to, kateri tabor bo zmagal, zvežejo roke in jo potisnejo na podrejeno mesto pokorne služkinje. In to je največja tragedija sedanje Španije.

Italija

Pred kratkim je v listu »Popolo d'Italia«, ki je glasilo italijanskega predsednika vlade, izšel članek, ki ostro napada Društvo narodov. Ker so bili vsi italijanski listi pozvani, naj ga ponatisnejo, sodi javnost, da je smatrati vse trditve kot odločilne Mussolinijeve izjave. Iz ostrine, s katero je članek napisan, je mogoče sklepati, da bi Italija utegnila izstopiti iz Društva narodov, če ne pride v londonskem odboru do sporazuma, ki bi pa moral seveda v zadostni meri upoštevati italijanske želje in zahteve.

Z velikim pompom so v nedeljo v Trstu krstili in spustili v morje novo laško križarko »Vittoria Veneta«. Slavnosti se je udeležila kraljevska dvojica, predsednik vlade Mussolini ter cela vrsta vojaških, civilnih in cerkvenih dostojanstvenikov. S slovesnostjo je hotela uradna Italija vsemu svetu povedati in pokazati, da ne mara ostati suhozemska država, ampak da hoče biti tudi središče pomorske velesila in da zahteva zase sodočujočo besedo pri odločanju o usodi svetovnih morij in pomorstva. To pa je ravno tisto, kar Anglijo najbolj skrbi in zaradi česar ostajajo razgovori in dogovori v london-

skem odboru jalovi. Morje je pot v svet, je vir bogastva in moči, zato je Anglija srdito ljubosumna na vsakogar, kdor jo sili, da bi morala z njim deliti vseobsežno naravno cesto — morje.

Na Daljnem vzhodu

še ni prišlo »uradno« do vojne, ampak je sklenjen med Kitajci in Japonci celo nekaj sporazum. Po tem dogovoru so umaknili Kitajci svoje čete iz okolice Pekinga in dveh severnih pokrajin, Hopeja in Čaharja. Seveda to še ni končna rešitev tega spora, ampak le vmesni oddih.

Rusi dolže, da je tega kitajskega neuspeha kriva Anglija s svojo Japoncem prijazno politiko, Japonci pa nasprotno trdijo, da Kitajcem ne morejo nič zaupati. Po teh japonskih trditvah je kitajski general Cangkajšek v zvezi z boljševiki in deležen njihove podpore.

Da je položaj še bolj zapleten, trdi nankinška vlada, da oblasti v Hopeju in Čaharju nimajo nobene pravice sklepati z Japonci obvezne dogovore.

Spričo tega je seveda tudi dogovor z Japonci kočljiva reč. V kitajskih krogih ne marajo dajati nobenih pojasnil o sporazumu med japonskimi generali in voditelji pokrajin Hopej in Čahar. Posebno ne marajo ničesar povedati o odpustu komunistično razporejenih uradnikov, o japonski cenzuri kitajskih šolskih knjig in o ukinitvi protijaponske propagande. Če je vse to res, naglašajo, da osrednja kitajska vlada takega sporazuma nikakor ne more odobriti, ker je v nasprotju z zahtevami kitajskega voditelja Cangkajškega. Tako je bližnja bodočnost Daljnega vzhoda temna in nejasna.

Obračunavanje in trenje v Rusiji

Po poročilih iz Rusije so odkrili v mestu Habarovsku veliko sabotažno akcijo, ki so jo organizirali trockisti. Aretirali so okoli sto uradnikov in delavcev, ki so v njej sodelovali. Izmed njih so jih 24 po prekem sodu ustrelili. V Moskvu je bil aretiran predsednik osrednjega odbora profesionalnih zvez državnih trgovskih podjetij. Marosa so proglasili za sovražnika države in ga zaprli.

Med drugimi poročajo tudi nekateri francoski listi, da so v Filiju pri Moskvu aretirali ravnatelja tamkajšnje tovarne za letala, ki izdeluje štirimotorne bombnike. Obtožili so ga, da je počenjal sabotažo po navodilih, ki mu jih je dal v drugem moskovskem procesu na smrt obsojeni in nato justificirani Pjatakov. Aretirali so tudi več drugih ravnateljev in inženirjev tovarn za vojni material.

V poučenih moskovskih krogih menijo, da bodo aretirali tudi znanega pisatelja Borisa Pilnjaka. Pilnjak je imel v zadnjih letih večkrat nesporazume s sovjetsko vlado. V zadnjem času

so ga javno napadli zavojo njegovih prijateljskih zvez z Račkom. V lanskem septembru je na nekem pisateljskem zborovanju priznal, da je pošiljal Račku denar, ko so tega pred nekoliko leti vrgli iz stranke in ga pregnali v Turkestan. Pilnjak je baje podpiral tudi Račkovo ženo, ki je po obsodbi svojega moža zašla v težke razmere.

Po nekkih drugih vesteh so baje aretirali tudi bivšega kneza Mirskega, ki je živel dolgo kot emigrant v Londonu in se je potem vrnil v Moskvo.

Pokončevanje škodljivcev

Fitopatologija je veda o naravnem pokončevanju škodljivcev v sadjarstvu, gozdarstvu, vinogradništvu in poljedelstvu. Ta panoga pri nas še ni znana, izpopolnjuje pa se že v Avstriji in zlasti v Ameriki, kjer jo kmetovalci zelo cenijo. Z ozirom na izredno važnost te vede so se naši kmetijski okrogli odločili, da prirede na VI. Mariborskem tednu obsežno in zelo zanimivo fitopatološko razstavo. Namen te razstave je opozoriti naše kmetovalce in merodajne činitele na važnost fitopatologije za naše gospodarstvo.

Prireditelji bodo razstavili različne pokončevalce škodljivcev iz rodu ptičev, sesalcev, reptilov in zlasti žuželk. Radi nepoznavanja mnogih žuželk, ki so zelo koristne, naši kmetovalci prav te zatirajo v mnenju, da one povzročajo škodo v gozdovih, vinogradih, sadovnjakih in na poljih. Zanimiv je primer pikapolonice. Znano je, da povroča neka vrsta uši na zelju veliko škodo. Prav tam, kjer je mnogo teh uši, je tudi mnogo pikapolonic. Ker kmetovalci uši ne vidijo, pač pa pikapolonice, so prepričani, da jim ta dela škodo in jo zato na moč zatirajo. Seveda pa ne vedo, da so si s tem še bolj škodovali, ker prav pikapolonica pokončuje škodljivo uš. Slično je s takozvano malo osico, ki je tudi zelo koristna, vendar pa jo nepoučeni kmetovalci zatirajo. Zato je fitopatološka razstava za naše kmetovalce ena najvažnejših razstav VI. Mariborskega tedna, ker bo ta skušala poučiti kmetijske kroge o važnosti poznavanja koristnih pokončevalcev iz rodu ptičev, sesalcev in žuželk.

Na fitopatološki razstavi bomo videli škodljivce in pokončevalce teh škodljivcev v naravi, sliki in literaturi. Letošnja fitopatološka razstava je prva te vrste v naši državi in ima namen seznaniti kmetovalce s to vedo. Te vrste razstav se bodo vršile odslej vsako leto in prikazovale razvoj ter uspehe fitopatologije pri nas in v tujini.

Zamisel za fitopatološko razstavo je dalo Društvo za varstvo živali v Mariboru po svojem predsedniku vet. nadsvetniku g. Pirnatu, sodelujejo pa kmetijska kontrolna postaja v Mariboru, tukašnja gozdarska šola in Banovinska sadjarstva in vinarska šola v Mariboru. Z ozirom na izredno važnost te zanimive razstave priporočamo vsem kmetovalcem, da si jo ogledajo in izkustva prirediteljev uporabljajo.

Hranilne vloge naraščajo

Po podatkih Zveze jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani so znašale skupne vloge pri 29 slovenskih hranilnicah dne 30. junija 1937 1.021 milijonov 643.570 — din in so ostale v primeri s stanjem 1. maja 1937 (1.021,8 milijonov din) skoro neizpremenjene. Dočim so vloge na knjižice padle skupno za 1 milijon, so narasle vloge v tekočem računu skupno za 839.000 din.

Izmed vseh hranilnic jih izkazuje 10 prirastek zneska vlog na knjižice, 12 pa prirastek vlog v tekočem računu (izmed 20 hranilnic, ki vodijo take račune), 11 hranilnic pa izkazuje porast pri skupnem stanju vlog. Tudi število vlagateljev je naraslo za 253 in se zvišalo na 136.829. Vse te številke dokazujejo ponovno, da se razmere na našem denarnem trgu polagoma boljšajo. Najboljši dokaz zato pa je sorazmerno lep dotok novih vlog.

Guglielmo Marconi mrtev

Dne 20. t. m. je v Rimu nenadoma umrl italijanski izumitelj Guglielmo Marconi v starosti 63 let. Zadel ga je kap.

Pokojni markiz Marconi je bil rojen dne 25. aprila 1874 v Grifonu pri Bologni. V času svojih dijaških študij se je zanimal za poizkuse z brezžičnim brzojavljenjem. V tem času je bil pod vtisom Hertza, Maxwella, leta 1895., se mu je posrečil poizkus brezžičnega brzojavljenja na zelo kratko daljavo. Leta 1896. je dobil v An-

gliji prvi patent za »praktičen sistem brezžičnega brzojavljenja«. Leta 1899. se mu je posrečilo vzpostaviti prvo brezžično zvezo preko »kanala«. Leta 1901. je brzojavil brezžično preko Atlantika. Ko je Marconi izumil veliko število novih aparatov, se je povsem posvetil svojemu znanstvenemu delu. Odslej je živel deloma v Londonu, deloma v Pontekiu. Leta 1929. mu je bila podeljena Nobelova nagrada za fiziko. Kasneje je postal član rimskega senata, častni predsednik rimske akademije znanosti, italijanski kralj mu je pa podelil naslov markiza.

V svetovnem tisku pa so se večkrat pojavljale vesti, da je treba iskati vir in jedro Marconijevih iznajdb v našem jugoslovanskem učnjaku in izumitelju Nikoli Tesli. Razlika med obema je pač v tem, da je Tesla v soglasju s svojo slovansko naravo preskromen za poudarjanje zunanjih uspehov in da je njegova domovina presiromašna, da bi mu mogla za uveljavljanje na razpolago potrebna sredstva. Vsekakor pa bo nekoč zgodovinarju, ki bo pisal nepristransko zgodovino odkritij naše dobe z ozirom na brezžično telegrafijo in sorodne iznajdbe, pripadala sicer težka, a toliko bolj hvaležna naloga primerjalnega orisa med slovanskim genijem, ki deluje v Ameriki, in italijanskim učnjakom, ki je pravkar za vedno zatisnil oči.

Marconija so položili k večnemu počitku dne 23. t. m. v Bologni. Krsta je prispela v Bologno iz Rima ta dan zjutraj ob 7.40. Bolognske-mu županu jo je izročil na postaji na izredno svečan način in med mnogimi obredi rimski guverner senator Colona. Italijanskega kralja je zastopal vojvoda Genove, zastopnik vlade je bil minister Botta, ki so mu sledili mnogi senatorji in poslanci, zastopniki fašistične stranke in italijanske akademije. Takoj za krsto sta šli Marconijeva vdova in hčerka. Krsto je blagoslovil kardinal Rotta.

Žitni silosi

Kot poročajo »Trgovalke novine« je razpisana licitacija za zgradbo petih silosov, ki se bodo zgradili iz kredita 60 milijonov, kateri je bil že lansko leto odobren v ta namen kmetijskemu ministrstvu. Ti silosi se bodo zgradili v Šabcu, Pančevu, Petrogradu, Starem Bečuju in Novem Sadu. Kakor je iz teh podatkov razvidno, bodo silosi zgrajeni le v žitornih krajih, dasi silosi v teh krajih niso nujno potrebni, ker,

K zdravju
Tvojega otroka spadajo tudi
zdravi zobje

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

kakor je izkušnja pokazala, skladišča potrebam zadostujejo. Večjega pomena bi bili silosi v naših morskimi pristaniščih.

Udeležencem Mariborskega tedna

Generalna direkcija državnih železnic je odobrila za Mariborski teden polovično voznino v času od 29. julija do 10. avgusta. Obiskovalci, ki hočejo uživati 50 odstotni popust na železnica, naj kupijo na odhodni postaji ali pri »Putniku« direktno celo vozno karto do Maribora in železniško legitimacijo K 13 za 2 din. Železniške karte pri prihodu v Maribor ne smejo oddati, ker velja ta skupno z železniško legitimacijo, na kateri se potrdi obisk VI. Mariborskega tedna, za brezplačen povratek do odhodne postaje. Legitimacije za vstop na Mariborski teden se kupijo v Mariboru.

Za obiskovalce, ki plačajo vozno karto do 15 din, se žigosa železniška legitimacija na podlagi običajne dnevne vstopnice za 5 din, za vozne karte od 15 do 25 din je treba kupiti legitimacijo M. T. za 10 din, ki velja za 2 dnevna in 2 večerna obiska, za vozne karte od 25 do 60 din pa legitimacijo za 15 din, ki velja za tri dnevne in tri večerne obiske ter končno za vozne karte nad 60 din legitimacijo za 25 din, ki velja za šest dnevni in šest večernih obiskov. Legitimacija M. T. se glasi na ime in je neprenosljiva.

Vstopnice za Mariborčane in vse one, ki se ne poslužujejo polovične voznine, veljajo za enkratni dnevni obisk 5 din, enkratna večerna vstopnica pa 3 din, za otroke in dijake s šolsko legitimacijo in vojake stane dnevna ali večerna vstopnica 2 din. Obiskovalci VI. Mariborskega tedna se morejo poslužiti tudi stalne legitimacije M. T. za 25 din, ki velja za deset dnevni in deset večernih obiskov.

Ljubljanska kreditna banka

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani nana, da izplačuje v smislu čl. 20. uredbe o zaščiti denarnih zavodov in njihovih upnikov počenši s 1. avgustom 1937 stara dobroimetja pri njej kot sledi:

1. vsem starim vlagateljem na tekoče račune in vložne knjižice dospele obresti za čas od 1. januarja do 30. junija 1937;

2. vse stare vloge na tekoče račune in vložne knjižice do 8000 din po stanju 26. maja 1932.

Po 30. septembru 1937 nedvignjene obresti in vloge do 8000 din se prenesejo na nove vsak čas razpoložljive račune.

Kmetska mladina

Lepa manifestacija kmetske misli v Prelekiji

Preteklo nedeljo se je vršil lepo uspel kmetsko - mladinski tabor v Vodrancih. Že kmalu popoldne so se začele zbirati skupine koscev, grabljic, žanjic in drugih predstavnikov kmetskega dela na Vitanu, od koder se je razvila slikovita povorka ob sodelovanju godbe na pihala, katere čelo je tvorila kmetska konjenica, kolesarji, deca, kosci-tekmovalci s praporom Zveze in delegati okoliških društev ter vozovi. Pesem in vriskanje se je razlegalo ves čas iz strumnih vrst povorke, ki je izražala odločnost in vztrajnost naše mladine. Na travnikih tovarišev Novaka in Flegerića je pred odrejenimi pasovi za tekmo stala tribuna iz zelenja, okrašena s trobojko in zeleno zastavo ter vencem z klasja, okoli katere se je strnila »kmetska vojska« s kosami, srpi in grabljami. Številne goste je pozdravil predsednik Društva kmetskih fantov in deklet tov. Joško Tomažič ter v kratkih besedah povedal namen današnje prireditve ter podl besedo delegatu Zveze tov. Dragu Košmrlju, ki je v toplih besedah pozdravil društvo in zborovalce v imenu Zveze, nakar je razložil cilje, ki jih zasleduje naša organizacija. Sledil je govor tov. dr. Rosine iz Maribora in tov. Lisarja Stefana iz Črnelaveca. Vsi govorniki so za svoja izvajanja želi živo pritrjevanje, godba pa je zaigrala kmetsko himno »Zeleni prapore«.

Sledila je dvojna tekma koscev: v prvi so vrezali člani domačega društva, v drugi pa sosednjih društev; kosilo je 15 koscev. Lepo otavo v izmeri 180 m² je odrezal prvak v 7 in pol minute, kar je 24 m² v minuti in v oceni

s čistočo 29 točk, ki si jih je priboril ob ostri konkurenci tov. Franček Zorec, II. Alojzij Zorec in III. Martin Puklavec. V meddruštveni tekmi pa I. Serec Ivan, Hum, II. Zerjav Hubert, Središče, a v prav mali razliki so sledili ostali tekmovalci, ki so se vsi dobro izkazali.

V kolesarski dirki na progi 19 km je v času 34 min. 20 sek. od gostov zmagal tov. Vernik Srečko iz Središča, II. Merkša Ivan iz Huma in III. Lešnik Ivan iz Ljutomera, a od domačih: I. Šterman Ferdinand, Sv. Miklavž, II. Kolarič Konrad, Godeninci in III. Rajh Franc, Slančaves. Ob srečolovu se je v »senci hrastovi« razvilo prijetno tovariško razpoloženje, ob sodelovanju moškega zbora »Lipe«.

Spet nov dokaz, da je naša mladina živo na delu. Naj bi našla mnogo posnemovalcev! V delu in slogi je naša rešitev!

Središče ob Dravi

Društvo kmetskih fantov in deklet Središče ob Dravi priredi v nedeljo, dne 1. avgusta t. l. tekmo koscev, združeno s kolesarsko dirko in mladinskim kulturnim zborovanjem. Začetek je ob 3. uri popoldne. Na prireditvi sodelujejo kosci, grabljice, kmetska konjenica, kolesarji, okrašeni vozovi, ki se bodo formirali v veliko povorko. Po tekmi se bo vršila prosta zabava. Za prireditev vlada v vsej bližnji in daljni okolici veliko zanimanje in pričakujemo številnega obiska. Vabimo vse naše prijatelje na naš mladinski praznik.

Celje

Celjski Pododbor Zveze kmetskih fantov in deklet je pretekli teden razposlal vsem svojim društvom, okrožnic, v katerih sporoča naslov svojega novega tajništva, izvolitev izvršilnega odbora ter Pododborovih delegatov. Vsa naša društva še tem potom opozarjamo, da naj bodo pri dopisovanju točni, kot je v okrožnicah navedeno. Kot je utdi iz okrožnic razvidno, imajo pravico v imenu Pododbora nastopati in istega zastopati na naših društvenih prireditvah samo zato izvoljeni delegatje, na kar naša društva še posebej opozarjamo.

sami več ne vedo kaj pišejo in kaj delajo. Izgubili so popolnoma prisotnost duha, tako da z navadnimi malimi številkami ne znajo več računati. To pa radi tega, ker sedaj zadnji čas računajo osobito naš revni promet s tako velikimi numarami. Za njih je vsako število izpod tisoč po naše nič (0). Torej kadar čitaš pri njih število 1000 pomeni po naše število 0. Kratko in enostavno tisočinke in stotinke odbij pa dobiš njihovo pravo število nastopajočih uniformirancev. Dočim pa oni niso tako malenkostni, da bi se razburjali glede par tisoč teh manjkajočih a označenih na papirju.

Pričela sta debato o uniformi. Podala sta se takoj na fedre (krivce). Pa sta bila mnenja, da niso pristni, ter da zgledajo kakor sračji. Mežikajoče sta pogledovala moj planinski klobuk, ki je bil ociran poleg pravega »štosac« divjega petelina še s par našimi planinskimi znaki. Pa sem takoj spoznal, da ta dva tujca nista strokovnjaka za fedre, ter sta o mojih tudi dvomila, če so pristni.

Radi svojega »štosac« bi se pa bil lahko pohvalil, da sem ga dobil od pristnega divjega petelina na našem slovenskem Pohorju. Pa sem takšno razlago rajši opustil in poslušal nadaljnji njihov razgovor, ki se je glasil dobesedno: »Da smo čudni mi (Slovenci), da posnemamo

Oba klepetava hribovca sta nato mlela še to in ono, se posmehovala, da smo se po časopisih hvalili, kako se znamo dobro z jajci obmetavati, ter da smo v denunciacijah pravi strokovnjaki.

Zamalo se mi je zdelo tako obrekovanje, pobral sem cep, ga zavijtel nad glavo, tako, da je zaropotal v tonu kakor takrat po loncu, ki sem ga bil zbil za stavo!

Kdor ponižuje se sam...

Tudi jaz znam brati cirilico. Naučil sem se je dodobra pod tem ljubljanskim mestnim županom, ko so napisali mestnih uradov na prvem mestu napisani v cirilici. Rad vzamem v roke vsake cajtenge, da vidim, kaj po svetu pravijo o nas. No, pa sem dobil v roke časopis, ki ima naslov: »Agrarna misao«, kar bi se po naše reklo: »Kmetska misel«. Po tem lepem naslovu sem ugotovil, da je list namenjen srbskemu kmetu in njega težavam. V tem listu se torej bere, da so šli slovenski kmetski fantje v goste srbskemu kmetu. Bilo je mnogo lepih govorov na eni in na drugi strani. V imenu slovenskih kmetov je govoril g. Janez Ovsenik, pa čujte in strmite, kako je predstavil svoje slovenske tovariše in sebe: »Morda mislite, da smo prišli k Vam šolani, inteligentni ljudje, toda moram Vam povedati, da smo mi vsi, ki smo prišli k Vam na obisk, navadni kmetski ljudje...«

Prebral sem še enkrat, pa še enkrat in še danes premišljuje, kakšen je tisti človek, ki ni inteligenten. Velika večina teh fantov, ki je v imenu njih govoril g. Ovsenik, so inteligentni ali po naše dobesedno razumni, pametni. Zato odklanjamo to izjavo, da ne bi bili razumni ali inteligentni. Kadar bi še g. Ovsenik kje govoril, mu je na prosto dano, da takoj v uvodu povdari to ali ono o svoji inteligenci, o ostalih pa naj nikar ne govori, ker je to pot dokazal, da on ni poklican drugim meriti pameti ali inteligence. Povemo mu enkrat za vselej, da nismo nikakšni tepci, bedaki ali zarukanci, pa čeprav smo le kmetski fantje, absolventi kmetskih šol.

Oni med seboj

Na nekem tretjerazrednem tekmovalju katoliških telovadnih organizacij v Parizu niso slovenski tekmovalci — telovadci — dosegli niti prvih, niti drugih, niti tretjih mest, pa da zakrije glasilo iz Zmajskega mostu to blamažo, vseeno slavi par slovenskih tekmovalcev, četudi so dosegli mnogo slabše ocene, kot so želeli. H koncu poročila pa pravi, »da bi ocena Slovencev vse drugače izgledala, če bi šlo vse po pravici...«

Tudi jaz sem že davno dognal tole: marsikje bi izgledalo marsikaj vse drugače, če bi šlo vse po pravici pri tistih ljudeh, ki skrivajo svojo poštenost za imenom »katoliški«.

Če bi gotovi višji krogi ne imeli dovolj masla na glavi, bi bili sedaj v dobi kislih kumar v nevarnosti, da jih božja previdnost, solnčarica ali kaka druga maslu protivna smrdeča maščoba na takozvanem pergamentnem cedilu ne pokonča.

Pomozi Bog — vjera u Boga

Nov pozdrav imajo na Hrvatskem. Pri nedeljski proslavi dr. Mačkovega rojstnega dne so v Zagrebu prvič v velikem številu nastopili po vzoru hitlerjevskih udarnikov, znanih SA in SS, organizirani oddelki tako zvane Hrvatske seljačke zaščite. Ko je dr. Maček prihajal pred te oddelke, jih je pozdravil z besedami »Vjera u Boga!«

Udarniki so mu odgovorili v zboru »I se ljaka sloga!«

Tako se je uradnemu vojaškemu pozdravu pridružil še poseben hrvatski. Kakšnega bi neki izbrali Slovenci. Mislimo, da bi bil najbolj primeren odlomek iz znane popevke. Pozdrav bi bil: »Sam' en mau je zaškrpálu —«

Zarubljeni kmetje pa bi odgovorili v zboru:

»Pa nas je hudič užel«

Treba je pač poskušati. Praksa!

Kmet, ki se zaveda svoje moči, ki se, kaj pomeni zanj lasten dobro urejevan teden, ta se tudi to, da je treba naročnino pravočasno plačati in pridobivati listu novih naročnikov.

Mlatič

Na Ljubelju in preko meje

Te dni sem krevsal malo v hribe, dobro upri na svoj cep ter prišel dasi utrujen do prelaza Ljubelj v našo lepo Sav. dolino, kjer sem se hotel malo odpočiti in jo nato mahniti počasi nazaj.

Dremavica, katera me je obhajala, je bila po dveh avstrijskih hribovcih pregnana. Čvekala sta brez presledka, vmes pa pridno zalagala velike kose sira in kruha. Ko sem se prebudil sta ravno govorila v tajč šprahi tole: »Prijatelj ali si videl v Lajbahu, ko smo se vračali iz Fijume, uniforme nekih domačinov?« Prijatelj mu je s polnimi usti pritrjeval, obenem pa ga je vprašal. »Ali si ti poslušal prevod iz slovenskega časopisa za naš (nemški) jezik, katerega nam je napravil revni študent! V zvezi z velikim apetitom mu je tovariš pokimal. »No, kaj pa praviš ti na to?« »Hm.« Razume se, da s polnimi usti mu ni mogel takoj odgovoriti, zato je kar sam nadaljeval. »Čudili smo se ker kot očitvidci tega spreveda (imenoval je Proze-sion) ter me jako griva, da nisem tistih par uniform preštel, da bi bil lahko videl, za koliko so se všteli, ali vsekakor za par tisoč mi gre navskriž. Skoraj, da nismo študentu verjeli, a ker so številke ednake kakor pri nas, tudi pri njih, smo se sami o pravilnosti prestavljenih števil prepričali. Da ist ein Irrtum vorgekom-men?« Tovariš mu poseže v besedo. »Dovoli kolega, da ti objasnim! Tu preko (pokazal je preko meje, ker mi smo se nahajali pri nemški gostilni) moraš biti pripravljen na vse. Ti ljudje

Dopisi

Zreče

Naše Zreče pod vzhodjem prekrasnega Pohorja so postale v zadnjem času prav zanimive. Posebno zanimivost vzbuja umor Alojza Kladnika, za katerega bi najrajši videli, da bi ne bil nikoli obelodanjen, kajti takrat bi se zopet veliko pisalo o nas poštenih Zrečanih.

Druga zanimivost je bila pri nas velika povodenj, ki nam je napravila občutne stroške. Merodajni se za podpore od oblastev s polno paro borijo. Bog nas je pač kaznoval za pregrehe.

Blizu Konjic se nahajamo. Konjice, ki so sedaj tako s črnimi, težkimi političnimi oblaki zastrite, tako, da tudi Zreče dobijo po njih čisto svojevrstno sliko.

Pred kratkim je bil pri nas v Zrečah napaden neki šofer iz Celja, po imenu J. Drofenik, ki je baje od zadobljenih ran oziroma udarcev nato v Celju izdihnil. Podrobnosti o tem nam še niso znane, kljub vestnemu policijskemu zasledovanju.

Da imamo v Zrečah železnico, to bode menda tudi že vsakemu znano. Prav sredi vasi stoji mala postajica. Ob postajici smo zgradili novo gostilnico (ime graditelja ali zid. mojstra nam ni znano), ki se bistveno po svojih higijeničnih napravah razlikuje od naših starih »oštarj«.

Gostje, ki so prišli po železnici ali pa so peš pripotovali, se baje že niso vedeli radi neurejenih gostiln pri nas kam djati. To pereče vprašanje je rešil poslovođa, ter v ta namen dal zgraditi to novo gostilno.

Gostilna nosi ime »Tujski promet«.

Pred kratkim smo dobili v Zreče znamenit obisk. Obiskal nas je sam g. direktor železnice iz Ljubljane, ki si je v glavnem prišel ogledati našo postajo, ter se hotel osebno prepričati o našem težkem gospodarskem položaju. Čast nam ga je bilo videti v družbi treh dušnih pastirjev, v tej ob železnici stoječi novi gostilni. Z upoštevnim pogledom pričakujemo železniških olajšav.

Št. Pavel pri Preboldu

Društvene prireditve so pri nas prav pogoste. Temu pa se seveda ni prav nič čuditi, če pomislimo, da imamo nič manj kot 24 najrazličnejših organizacij, gospodarskega, kulturnega, stanovskega in političnega značaja. Včasih se skoro zgodi, da trčijo druga ob drugo, a ker je pa hvala bogu v letu zadostno število nedelj in praznikov, pa se s prireditvami nekako porazdelimo. Samo gasilskih čet, ki spadajo v našo faro, mam osem; gasilci imajo rekord. Kje je pa še tako število drugih organizacij: Sadjarsko društvo, Društvo kmetijskih fantov in deklet, Sokol, Delavsko podporno društvo, CMD, Obrtno društvo, Lovsko društvo, Splošno strokovno in Narodno strokovno društvo, Zadrudni dom, dve zadrudni hranilnici in posojilnici, Marijina družba, Katoliško prosvetno društvo in končno še politični organizaciji JNS in JRZ. Slednja organizacija je zaradi bolezni svojega predsednika prenehala živoreči, še hujši udarec pa ji je najbrže prizadel popoln polom pri zadnjih občinskih volitvah, ko se je njen podpredsednik g. Uršič od nje za vedno poslovil in kandidiral ter bil izvoljen na opozicijski listi. Radi take »nediscipliniranosti« je bil seveda iz JRZ izključen, kakor v parlamentu oni vladni poslanci, ki so oni teden glasovali proti sprejetju konkordata (pogodba med Vatikanom in našo državo). Sličnega postopanja s svojimi porednimi članicami se je svojčas poslužila tudi neka družina, a teh stvari sedaj nečemo pogrevati, saj vsak ve, kako je, če se mora katera na hitro poročiti. Sicer pa čast, komur čast!

Naše združene gasilske čete so pretečeno nedeljo 25. julija priredile dobro obiskano

tombolo v Dolnji vasi. Prvi dobitnik, žensko kolo, je dobil Ivan Turk iz Grajske vasi, drugega, moško kolo, pa Darka Zohar iz Sešč in tretjega — divan — pa Peter Rak iz Ločice pri Polzeli. Mnogo jih je pa seveda moralo oditi praznih rok.

Šiba božja na dobrepoljsko dolino

V torek zjutraj je zadel Dobrepolje strašen udarec. Med nevihto, kakršne še nihče ne pomni, je kmalu po petih zjutraj jela padati do četrte kile težka debela toča, ki je uničila vse nasade na polju, pobila strešno opeko na poslopjih in šipe v oknih, da je voda kar lila v stanovanja in shrambe. Vihar pa je medtem podiral drevje in rušil gospodarska poslopja.

Ker zemlja ni mogla dovolj naglo požirati toliko vodovja, je nastala poplava in so ljudje v grozi in obupu bežali na podstrešja, da si rešijo golo življenje.

Koliko je človeških žrtev ob tem strašnem neurju po Suhi Krajini, še ni mogoče vedeti. Na polju je toča ubila neko 16letno dekle. Tudi med divjačino je napravila toča ogromno škodo.

V celoti gre škoda, ki je seveda še ni mogoče tako naglo točno ugotoviti, v več milijonov; kajti uničeno in razdejano je vse, ne samo na poljih, ampak tudi v shrambah in gospodarskih poslopjih.

Ljudje so obupani. Ker ne bo krme, bodo morali v sili klati prašiče in živino, ali pa naglo prodati, ker jim bo manjkalo živeža celo zase, kaj šele za živino. Potrebni so nujne pomoči države in banovine in se v brezupni žalosti vprašujejo, čemu jih je zadela tako strašna šiba božja.

Upajmo, da bodo oblasti po vseh svojih močeh skušale ublažiti gorje te katastrofe.

Domači dogodki

× Na zadnji svinjski sejem v Ptaju so pripeljali 69 svinj in 91 prascev, skupno 160 rilcev. Prodanih je bilo 34 rilcev. Cene so bile: prasci, od 6 do 12 tednov stari po 60 do 120 din, pršutarji po 6 do 650, pitane svinje 7 in plemenske po 6 din za kilogram žive teže.

× Velika razstava konj iz vse države bo dne 11. in 12. septembra. Vse potrebne priprave so že izvršene. V početku avgusta se bodo pa pričela dela na terenu samem, na dirkališču dunavskega kola ja pri Carevi Cupriji. Krediti za ta dela so že zagotovljeni ter se je tudi že pričela izbira posameznih konj za razstavo po posameznih banovinah. To bo prva razstava konj iz vse države po rasah in iz vseh krajev. Pričakuje se z velikim zanimanjem, ker bo pokazala, s kakšnim konjskim materialom razpolagamo v naši državi.

× Narod sebi! Velika skupščina družbe sv. Cirila in Metoda bo letos na Veliki šmaren (15. avgusta) v Kočevju. Predvečer 14. avgusta bo zaupni sestanek v mali dvorani Filharmoničnega društva v Ljubljani ob 20. uri. Družba zboruje letos prvič v Kočevju. Vse narodno obrambne delavce iz Slovenije vabimo na veliko skupščino, da z mogočno manifestacijo pokažemo našim rojakom na ogroženem našem, da jih nismo pozabili, da jim vlijemo v razdvojene duše upanje v lepšo bodočnost.

× Tavčarjev spomenik. Kakor nam poroča Slovenska matica, bodo odkrili dne 19. septembra t. l. doprsni kip pisatelja dr. Ivana Tavčarja pred njegovo rojstno hišo v Poljanah nad Škofjo Loko. Natančnejši program se še objavi. Sestavil se je že v kraju pripravljalni odbor, ki vodi vso prireditev.

× Pomagaj si sam! Tako so si mislili kmetje iz 10 občin, ki so dolgo zaman molodovali oblastva, naj bi jim zgradile cesto od vasi Tkalec čez Preseko v Zagreb. Ker so oblasti ostale gluhe, so kmetje sami zbrali sredstva in že

grade cesto, ki bo dolga 12 km. Pač lep primer kmetске vztrajnosti in sloge, oblastvom pa tako izpričevalo, kakor so si ga dale same!

× Spokoren tat je neki 28leten Ivan K. iz Konjic. Smukal je po Celju in Mariboru, pa tudi v okolici Ljubljane in Savinjski dolini kolesa, končno pa se mu je zazdelo, da to le ni čisto prav. Spokorno je prišel sedaj v Celje na policijo in tam stresel butaro svojih grehov. Spokornika so stražniki po zaslišanju izročili okrognemu sodišču, ki naj razsodi o odvezi in pokori za ta, med današnjimi tatovi res nenavaden primer.

× Železobetonski most je že dolgo želja vseh prebivalcev Krškega in okolice na obeh straneh Save. Načrti so že pripravljeni, vendar je podoba, da bodo še dolgo časa počivali v aktih. Te dni so namreč začeli temeljito popravljati stari, leseni most in ljudem je upanje zopet za nekaj let — splavalo po Savi.

× Bivši poslanec Ivan Urek se je ponesrečil, ko se je peljal v soboto zvečer iz Brežic domov v Globoko. Splašila se mu je mlada koblica. Voz se je prevrnil in pokopal Ureka pod seboj. Obležal je nezavesten na cesti. Ljudje so mu prihiteli na pomoč in ga odnesli k brežiškemu zdravniku dr. Černeliču. Ta mu je nudil prvo pomoč in ga nato oddal v bolnico, odkoder se je g. Urek že vrnil v domačo oskrbo. Želimo mu, da kmalu popolnoma ozdravi.

× Izvoz sadja se je že pričel. Prvi vagoni jabolk so bili odpremljeni v Nemčijo in Češko-slovaško. Kakovost sadja v ljutomerskem okraju je boljša od lanske! Da bi le bile tudi cene po

× Izlet rejcev malih živali. Zveza društev rejcev malih živali v Ljubljani, Karunova ul. št. 10, priredi dne 22. avgusta t. l. celodnevni avtobusni izlet na Koroško. Odhod iz Ljubljane ob 4. uri izpred hotela Miklič (kolodvor) preko Kranja, Kranjske gore in Podkorenskega sedla v Beljak, Od tu bo vožnja mimo Vrbskega jezera na Gosposveto in Celovec. Povratek čez Jezersko na Kranj v Ljubljano, kamor prispe ob 22. uri. Cena vožnji vključno propustnica Din 100.— na osebo. Prijave sprejema Zveza najkasneje do 8. avgusta. Vabljeni vsi rejci in prijatelji rejskega pokreta.

× Steklina. Okrog Osjeka se je začela med govejo živino silno širiti steklina. V vasi Čepinu blizu Osjeka je poginilo za steklino nad 80 glav živine. Kmetje živinorejci so oškodovani za ogromne vsote denarja. Oblasti so ukrenile vse potrebno, da širjenje stekline prepreči.

× Tele z dvema jezikoma in štirimi očmi. V vasi Dobsinu blizu Osjeka se je otelila krava kmeta Radosavljeviča. Tele ima pa dva jezika in štiri oči. Na vsaki strani ima eno oko, sredi čela v nekakšni duplini pa dve oči. Drugače je pa normalno, le sesa malo težko, ker mu en jeziček nagaja. In pa stati ne more, ker ima pretežno glavo.

× V smrt od žalosti za sinom. Iz Ormoža je te dni izginil brivec Josip Golob, star 40 let. Ljudje so takoj domnevali, da si je končal življenje, ker je živel ločeno od svoje žene, razen tega pa ga je hudo potrla nedavna tragična smrt njegovega 15 let starega sinčka Alojzija, ki je postal žrtev motociklistične nesreče. Goloba so našli šele v torek obešenega.

× Nad življenjem je te dni obupal neki samski delavec v Trbovljah, ki je bil zaposlen na separaciji. Z britvijo si je prerezal vrat ter izkrvavel, predno mu je kdo mogel nuditi pomoč. Zadnje dni je bil baje zelo živčno razdražen in je obupno dejanje izvršil nedvomno v stanju duševne zmedenosti.

× Močan potres na Hvaru, Korčuli in Makarski. Z otokov Brača in Hvara ter iz okolice Makarske poročajo, da so čutili prejšnji torek zjutraj močan potres. Najbolj so ga čutili od Starega gradu na Hvaru do Jelse, na Jelsi sami ter njeni okolici. V torek so slišali ves dan močno podzemno bobnenje. Ponekod so se porušile strehe in pokale stene. V celem so čutili okrog 50 valovitih sunkov.

× Vsem Slovincem v svobodni domovini! Naš hvaležni narod bo odkril spomenik svojemu sinu, pesniku Simonu Gregorčiču dne 5. septembra t. l. ob 15. uri popoldne na Napoleonovem trgu v Ljubljani pred novo palačo vseučiliške knjižnice. Na predvečer bo slavnostna akademija, naslednjega dne pa po odkritju spomenika narodna veselica na Taboru. Polovična voznina na železnici je odobrena. Vsa društva, narodne noše, pevci, praporščaki s prapori ter vsi ostali gostje naj se čimprej prijavijo na naslov: Društvo »Sočac« v Ljubljani.

× Neljubi gostje so volkovi, ki so se jeli zadnje čase pojavljati na področju zeniškega okraja v drinski banovini. V bližini Zenice so zverji raztrgale že kakih 20 ovac. Lovci, kakih 50 po številu, so dva dni in dve noči lovili volkove, ujeli pa niso nič in so se le zmačkani vrnil domov. Tudi izredna lovska sreča!

× Novo vrsto strupenih kač je po lastnem zatrjevanju izsledil učitelj Sava Jančič iz Kuta. Opazoval jih je na hribu Sv. Trojice blizu Zelenika pri Kutu v Bosni. Kače so po poldrugi meter dolge, zelo strupene in baje plezajo, tudi po drevju in po grmovju. Zaradi njih pika je poginilo že mnogo živali. Znanstveno pojav še ni raziskan in torej niti potrjen niti zanikan.

× Iz četrtega nadstropja je skočil. V Mariboru je nedavno nastalo na Glavnem trgu veliko razburjenje. Stražnik je kmalu ugotovil vzrok. Z Velike kavarne s četrtega nadstropja je skočil tovarnar Pfeffer z Reke in mrtev obležal. Samomorilec si je pred skokom prerezal žile na levi in skočil na dvorišče. Vzrok samomora še ni znan.

× Razburjenje v Studencih in Pekrah. Zadnje dni je nastalo v Studencih in Pekrah razumljivo razburjenje. Tam se je pojavil neznani vampir s črnimi očali, ki opreza za dekleti in ženami ter jih nadleguje. V soboto popoldne je pohotnež napadel neko 11 letno deklico, ki je nesla očetovo kosilo. Vampir je otroka zavlekel na polje ter jo zelo nevarno ranil tako, da se

v bolnici bori s smrtjo. Studeniški orožniki so doslej aretirali že tri sumljive moške, vendar je preiskava otežkočena, ker je napadena deklica še nezavesna in zelo prestrašena.

× Zaradi žeblijev se je obesil. Pred kratkim dopoldne se je obesil v Zagrebu obrtniški vajenec Vlado Pleško, star 16 let. Bil je zelo pošten in vesten, mati je videla v njem svoj ponos in oporo. Že leto dni je bil zaposlen pri svojem gospodarju inž. Schönu in imeli so ga zelo radi. Zadnje čase so pa v tovarni opazili, da izginja staro železo in žebliji. Izkazalo se je, da jih krađe trije vajenci, med njimi tudi Vlado Pleško. Ko so ga trdo prijeli, je priznal tatvino. To ga je pa tako potrl, da je šel v smrt.

× V morje je skočila, ker jo je mož obdolžil nezvestobe. Te dni je skočila v Šibeniku v morje Kosa Šurija, stara 24 let. Hotela si je končati življenje, ker jo je mož obdolžil nezvestobe. Slučajno so jo pa opazili in potegnili iz vode.

× Za tatvino 2 leti robije. Mali senat v Ljubljani je včeraj obsodil na 2 leti robije zaradi malenkostnih tatvin brezposelnega peka, 44letnega Lojzeta Anžlovarja iz Tlake pri Litiji. Lojze je lani decembra ukradel v Brežicah neznanemu lastniku moško kolo. V Ljubljani je letos 27. februarja ukradel Mavcu Vidu kolo, aprila pa v Mokronogu iz železniškega vagona govejo živino. Lojze je vse tatvine priznal. Ker je bil že večkrat kaznovan, je mali senat gornjo kazen smatral za te tatvine primerno.

Listnica uredništva

Vsem dopisnikom, ki bi radi vedeli, zakaj mnogo dopisov v listu ni objavljenih, sporočamo, da glede tega uredništva ne zadene nobena krivda. Do nadaljnjega naj vsem zadošča to obvestilo, prosimo pa seveda vse, da nam tudi nadalje pridno dopisujejo. Objavili bomo vse, kar bo mogoče. Pozdravljeni!

Živinski sejmi

Na zadnji živinski sejem v Ptujju je bilo prignanih 75 volov, 350 krav, 14 bikov, 29 juncev, 98 telet, 131 konj in 12 žrebet. Vsega je bilo prignanih 709 glav, prodanih pa je bilo 432 glav. Cene volov so bile 4— do 7—, kravam 2'75 do 4—, bikom 3'50 do 4'25, juncem 3— do 4—, teletom 3'50 do 5— za kg žive teže. Konje so prodajali po 500— do 5.000—, žrebeta pa po 1.200— do 2.500— din. Nekaj izvoza je bilo tudi v inozemstvo.

Sejmi

1. avgusta: Dovju-Mojstrani, Sv. Barbari v Halozah, Ribnem, Framu, Pišecah, Trbovljah.
2. avgusta: Kranju, Novem mestu, Dravogradu, Sv. Lenartu v slg.
3. avgusta: Kamniku, Zagorju ob Savi, Ormožu, Ptujju, Vidmu ob Savi, Dol. Lendavi.
4. avgusta: Ljubljani, Tržiču, Krškem, Brežicah, Hrastniku-Dolu, Mariboru, Ptujju, Trbovljah, Celju, Sv. Peter/svg., Št. Ilj pri Velenju.
5. avgusta: Črnomlju, Vrhniku, Mokronogu, Ptujju, Krašnji, Krki, Črni, Lembergu, Zidanem mostu, Turnišču.
6. avgusta: Mariboru, Ptujju, Marjetancih.
7. avgusta: Domžalah, Kamniku, Ljubljani, Škofji Loki, Tržiču, Križevcih.

Vrednost denarja

1 ameriški dolar	Din 43'40
1 nemška marka	Din 17'50
1 avstrijski šiling	Din 8'40
1 švicarski frank	Din 10—
1 angleški funt	Din 215'20
1 francoski frank	Din 1'70
1 češkoslovaška krona	Din 1'52
1 italijanska lira	Din 2'30

Kmetijski hranilni in posojilni dom

V LJUBLJANI, Tavčarjeva ul. 1

Telefon šte. 28-47 reg. zadr. z neomejeno zavezo Brzojav: Kmetiskidom

Račun poštne hranilnice šte. 14.257

RAČUN PRI NARODNI BANKI

N o v e v l o g e
vsak čas razpoložljive obrestuje
po 4%,
vloge proti odpovedi — 5%
Za vse vloge nudi popolno varnost
Otvorja tekoče račune

Eskontuje menice

Daje
kratkoročna posojila

Izvršuje ostale denarne posle

Zaupajte denar domačemu zavodu!

VI. Obiščite

MARIBORSKI TEDEN

od 31. julija do 8. avgusta 1937

50% popusta na železnicah in parnikih od 29. julija do 10. avg.

Velika gospodarska in kulturna revija

Industrija - Tekstil - Obrt - Trgovina - Kmetijska razstava - Prva fitopatološka razstava - Pokušnja vin - Zgodovina - Umetnost - Grafična razstava - Tujski promet - Akvaristična - Kuncerejska - Golobarska razstava - Razstava malih živali - Modna revija - Mednarodni plesni turnir - „Sen kresne noči“ na prostem - Kongresi - Sportne prireditve - Veselični park na razstavišču i. t. d.

Mariborski ofok, najlepše kopališče v Jugoslaviji
Zeleno, romantično Pohorje — Vinorodne Slovenske gorice — Gostoljubni, lepi Maribor

Vas vabijo!

TISKOVINE vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA, Gregorčičeva ul. 23

TELEFON ŠTEV. 25-52